

Arbeidsprogram

2024-2027

Vår visjon og våre verdier

Miljøpartiet De Grønnes visjon er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Det krever at vi våger å tenke nytt, tar fagkunnskap på alvor, samarbeider på tvers og fører en politikk for både mennesker og miljø.

Solidaritet er kjernen i vår politikk. Solidariteten omfatter alle mennesker, dyr, natur og framtidige generasjoner. De Grønnes politikk er basert på erkjennelsen av at alle er avhengige av naturen. Vi vil mobilisere vår viljestyrke, skaperkraft og optimisme for å ta vare på livsgrunnlaget på jorda, og fremme samhørighet med alt levende på planeten vår nå og i fremtiden. Livskraftige lokalsamfunn er en vesentlig forutsetning for at målene i de globale klima- og naturavtalene skal nås.

Vi vil verne om verdiene livskvalitet, nyskaping og fellesskap. Vi viser politisk mot og gjennomfører uredd politikken vi har gått til valg på. Ved å være ærlige og tydelige vil vi beholde troverdighet blant våre velgere. De Grønne vil skape et samfunn hvor vi har gode liv uten at vi ødelegger for andre.

De Grønne i Horten har de siste fire år deltatt aktivt i politiske utvalg, formannskap og kommunestyret. Vi har ikke vært mange, men vi har jobbet hardt for mer modig og ansvarlig grønn politikk i Horten og vi har fått gjennomført mye. Men vi har mye å gå på. Og mer skal vi få til.

Kort sagt, våre mål for Horten er:

1. Gode og helsefremmende nabolag, med mennesker og natur i sentrum
2. Klimatiltak som kutter nok utslipp til å nå 1,5 graders-målet
3. Ta vare på Hortens natur både på land og i vann, reparere natur vi har ødelagt
4. Hindre økt ulikhet mellom folk
5. Mer bærekraftig forbruk
6. Ta vare på matjorda
7. Sikre en oppvekst og utdanning for en grønn verden
8. Legge til rette for et rikt kulturliv og en meningsfull fritid
9. Grønn, fremtidsrettet og innovativ næringsutvikling
10. Bred aksept for flerkulturelt mangfold

Vårt politiske arbeidsprogram består av følgende hovedtemaer:

1. By- og stedsutvikling og bomiljø
2. Bruk av areal
3. Naturressurser, arts mangfold og dyrevelferd
4. Oppvekst og utdanning
5. Helse, velferd og omsorg
6. Transport
7. Matproduksjon, -forbruk og -svinn
8. Ressursbruk og miljøforurensning
9. Nærings- og arbeidsliv
10. Kultur, idrett og friluftsliv
11. Kommunal virksomhet og økonomi
12. Lokaldemokrati, fordeling og innbyggerengasjement

1. By- og stedsutvikling og bomiljø

De Grønne i Horten ser by- og stedsutvikling som særs viktig for å utvikle et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Horten har gode muligheter til å bli en godt planlagt nullutslippsby som legger til rette for arbeidsplasser, boliger, en miljøvennlig livsstil og kulturelt mangfold.

Videre stedsutvikling hvor dagliglivets funksjoner, tjenester og naturlige møteplasser etableres og hvor behovet for biltransport reduseres er sentralt i dette. All sted- og byutvikling i Horten kommune må bygge på en grunnleggende bærekraftstenkning, hvor miljø- og klimahensyn og optimalt ressursbruk gjennomsyrrer all planlegging og gjennomføring.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 1.1 jobbe for at flere av de som arbeider i Horten bosetter seg i kommunen.
- 1.2 at nye bygg i sentrum og tettstedene både skal være areal- og energieffektive og bidra til biodiversitet, for eksempel med grønne tak og fasader.
- 1.3 at offentlige og private tjenester og arbeidsplasser etableres i sentrum og i tettstedene for å redusere transportbehovet.
- 1.4 at i alle større utbyggingsprosjekter inngår klimasmarte, miljøvennlige og ressursoptimale løsninger.
- 1.5 benytte havneområdet hovedsakelig til sentrumsnære funksjoner, rekreasjons- og friluftsområder, fortettede boligløsninger og arbeidsplasser/tjenesteytende næringsliv.
- 1.6 forsterke og videreutvikle de natur- og kulturkvaliteter som Karljohansvern, Åsgårdstrand, Skoppum, Nykirke og Borrehaugene har.
- 1.7 ta vare på og forbedre parker, grøntområder og friluftsliv- og rekreasjonsområder i hele kommunen.

- 1.8 støtte bygningsmessig fortetting i eksisterende sentrums- og tettstedsområder hvor den ikke er i tydelig konflikt med grønne arealer og Hortens identitet som hageby.
- 1.9 arbeide for å styrke Karjohansvern som kultursted hvor områdets historiske verdier og egenart blir sikret og ivaretatt og allmenheten har tilgang.
- 1.10 stimulere til bygging av fremtidsrettede plussus der det er mulig, alle større kommunale nybygg skal være plussus.
- 1.11 jobbe for å utvide det bilfrie sentrumsområdet og trygge bomiljøer med enveiskjørte gater og mindre støy.
- 1.12 opprettholde sentrumsnære barnehager og små barnehager i tettstedene.
- 1.13 sørge for at det settes av arealer til arbeidsplasser innen service og kontor når nye boligområder skal utvikles i sentrum og i havna.
- 1.14 jobbe for varierte og attraktive boligområder med gode kollektivtilbud, trivelige gater og plasser med liv og aktivitet, trafiksikker tilgjengelighet og fravær av støy og lokal forurensning.
- 1.15 legge til rette for sentrumsnære boliger for unge voksne og små barnefamilier med leie til eie-ordninger og ulike delingsløsninger.

2. Bruk av areal

Vekst i befolkningen i Horten legger press på arealer og infrastruktur som igjen kan gi helse-, klima- og miljøutfordringer om ikke det planlegges i et langsiktig perspektiv.

Det er både en verdi og en utfordring at dyrka mark, rekreasjonsarealer og kulturmiljøer ligger tett i Horten. Hovedtyngden av all vekst må derfor skje i sentrum og tettstedene, i områder hvor befolkningen i mindre grad er avhengige av bil, og hvor arbeidsplasser, kulturtilbud og servicefunksjoner er tilgjengelige ved hjelp av gange, sykkel eller kollektivtransport.

Horten er i en unikt heldig situasjon, ved at vi kan utnytte svært attraktive og store «grå»-arealer i havna og Indre Havneby. De Grønne ønsker å utvikle disse arealene framfor å bygge ned våre skogholt og jorder.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 2.1 bevare grønne lunger i sentrumsområder, som Åsen, Lystlunden, Eikestrand samt sentralt i alle tettstedene.
- 2.2 at markagrensa ligger fast, og at videre utbygging skal skje i tilknytning til etablerte tettsteder.
- 2.3 at Adalstjern naturreservat utvides mot vest, nord og øst hvor Fogdeskogen inngår i det verna naturreservatet.
- 2.4 gi Borreskåla status som nasjonalt kulturlandskapsområde.
- 2.5 omdisponere nedlagt jernbanelinje fra Adal til Barkåker til landbruksformål for å

kompensere tap av dyrket mark som følge av ny jernbanetrase og mulig sykkelvei der det er aktuelt.

- 2.6 at igangsatte større boligutbyggingsprosjekter fullføres før nye store utbyggingsprosjekter igangsettes.
- 2.7 fremme at tak- og fasadeareal kan brukes/utnyttes til ulike formål som solenergi, urban dyrking, nedbørshåndtering, utnyttelse av regnvann.
- 2.8 fremme en lokalisering av boliger, arbeidsplasser og sosiale møteplasser som skaper et tett sentrum for å redusere transportbehovet og bygge opp under kollektivtrafikk, gange og sykkel.
- 2.9 søke å utnytte potensialet for fortetting og transformasjon i sentrum og tettsteder før det åpnes for nye arealer til utbygging.
- 2.10 at det ikke skal etableres nye områder for flateparkering innenfor sentrum.
- 2.11 at virksomheter med mange ansatte /mange besøkende /lite transportbehov i forbindelse med virksomheten, lokaliseres i sentrumsområder eller ved kollektivknutepunkter.
- 2.12 at rene kontorbedrifter ikke lokaliseres uten kollektivtilbud og ikke langs E18.
- 2.13 ikke tillate at det utenfor de langsiktige utviklingsgrensene i Horten slik disse er definert i arealplanen, gjøres formålsendring av dyrka og dyrkbar mark til bolig, næring og offentlige formål.
- 2.14 at det avsettes tilstrekkelig areal i arealplaner til infrastruktur for kollektivtransport, syklist og gående.
- 2.15 jobbe for at kyststien fra syd til nord går langs sjøen og gå inn for ekspropriasjon der det ikke er mulig å finne annen løsning (Steinsnes til Strømparken).
- 2.16 tilbakeføre «grå» arealer (arealer tidligere brukt til industri-, lager- og transportformål) til dyrkbar og produktiv jord, for et kortere eller lengre tidsperspektiv.
- 2.17 omgjøre ordinære parkeringsplasser til HC-parkeringsplasser i sentrum i takt med behovet for HC-plasser og utbygging av sykkelveier og kollektivtilbudet.
- 2.18 at endring av areal skal følge plan- og bygningslovens bestemmelser angående arealendringer og at endring ikke skal skje gjennom dispensasjoner, dette inkluderer forbudet mot bygging i strandsonen utenfor tettbebyggelse.
- 2.19 i regulering av utbyggingssaker, hindre at flathogst skjer og at ikke alt hogges på en gang.

3. Natur, arts mangfold og dyrevelferd

Dyr og insekter er en viktig del av mangfoldet i samfunnet og har en egenverdi som må respekteres. Flere rapporter dokumenterer en økende utrydding av dyrearter og insekter. I våre urbaniserte områder og villastrøk må vi legge til rette for at insekter, fugler og annet biologisk mangfold kan finne sin plass.

De Grønnes arbeid i Horten vil bygge på FNs naturavtale som ble vedtatt desember 2022 med klare mål om å stanse og reversere naturtapet, og gi oss mer natur, innen 2030.

Eksisterende naturområder må ivaretas slik at det biologiske mangfoldet i kommunen bevares. Dyr har like stor rett på velferd som oss mennesker.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 3.1 sørge for at det biologiske mangfoldet i kommunen ivaretas for kommende generasjoner gjennom å styrke oppfølgingen av eksisterende vernede naturområder og etablere nye områder der dette er nødvendig.
- 3.2 at Kyststien vernes i en 100 meters sone langs Eikestrand.
- 3.3 bevare og forbedre mangfoldet av og livsmiljøene for viktige insekter, i dette inngår bevaring av hule eiketrær, det å legge til rette for blomstereng i offentlige områder i stedet for plen og beplante parker med bie- og humlevennlige planter.
- 3.4 støtte tiltak for å få tilbake naturlig marint liv i Oslofjorden og Indre Havn, hvor marine verneområder med restriksjoner og fiskeforbud inngår som nødvendige tiltak for å få Oslofjorden frisk igjen.
- 3.5 få på plass mer frivillig skogvern og meldeplikt for hogst.
- 3.6 etablere en buffersone rundt Borrevannet for å trygge vernet av vannet, sørge for at Borrevannet opprettholdes som vernet naturområde, uten at det åpnes opp for tillatelse til aktivitet som bryter med vernebestemmelsene
- 3.7 plan for gjenreparering av ødelagt natur utarbeides med klare mål og tiltak.
- 3.8. arbeide for en grønnere by med mange trær, trær er viktige for innbyggernes trivsel og for fugle- og insektsmangfold, plan for tre-beplantning bør inngå.
- 3,9 holde Oslofjorden utenfor Horten fri for etablering av fiskeoppdrettsanlegg, med hensyn til fisk- og dyrelivet
- 3.10 arbeide for å begrense tap av natur ved utbygging av infrastruktur (togtrasé, vei), større bolig- og næringsområder og annen utbygging som berører naturareal, i dette inngår også bruk av vann som areal for boliger og annen virksomhet.
- 3.11 følge opp forvaltningsplanen for Oslofjorden gjennom konkrete tiltak som direkte fører til mindre miljøfarlige utslipp
- 3.12 nekte sirkus med dyr i fangenskap bruk av kommunal grunn/anlegg
- 3.13 sikre beverens plass i Hortens natur gjennom ikke å gi fellingstillatelse, men søke alternative løsninger som sikrer sameksistens mellom beveraktivitet og landbruk.

- 3.14 sikre at hogst ikke skjer i hekketid.
- 3.15 støtte sentra for hjemløse dyr.
- 3.16 innføre forbud mot bruk av fyrverkeri, med hensyn til dyr, fugler, miljø og folkehelse.
- 3.17 sikre at forbudet mot salg av heliumballonger på kommunal eiendom følges opp.

4. Oppvekst og utdanning

Det å sikre best mulig oppvekstvilkår for barn og ungdom er viktig. Barnehage- og skoletilbudet må ha et innhold og en form som gir barn og ungdom mulighet til å realisere sine evner og ideer.

Barn og ungdom må bli i stand til å forstå sammenhengen mellom klima- og miljømål og samfunnets måte å produsere og konsumere på for at de kan bidra til økologisk balanse i et levelig klima. Utdanningen må sørge for at barn og unge tilegner seg kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier som er nødvendige for å kunne fungere i arbeidslivet og tåle utfordringene som et arbeidsliv i hurtig endring kan medføre.

Å dyktiggjøre unge til å kunne kjempe for en bærekraftig framtid må stå høyt i den overordnede målsettingen for all opplæring.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 4.1 videreutvikle skolehagen ved Granly skole ved blant annet å legge til rette for matlaging og etablere ulike skolehager ved alle kommunens skoler og barnehager, dette som en viktig metode for å forstå natur, økologi og hva som er næringsrik og bærekraftig matproduksjon.
- 4.2 åpne for at andre yrkesgrupper kan bidra i undervisningen i skole og arbeidet i barnehage.
- 4.3 sørge for styrking og videreutvikling av Natursenteret.
- 4.4 at leirskoletilbudet sikres, at det er gratis tilgjengelig for alle, og at dette har en tydelig miljø- og bærekraftsprofil.
- 4.5 styrke etter- og videreutdanningen for lærere og barnehagelærere og sikre at miljø og klima inngår som en vesentlig del av denne.
- 4.6 vektlegge det sosial- og helsefaglige arbeidet i barnehage og skoler hvor spesielt det forebyggende arbeidet omkring mobbing styrkes.
- 4.7 at alle barn og ungdom gis like muligheter til å være en del av et naturlig oppvekstmiljø og ta del i ulike aktiviteter gjennom blant annet aktivitetskort og bruk av utlånsentralen som et gratis, enkelt og likeverdig tilbud.
- 4.8 sikre trygge skoleveier for gående og syklende elever.
- 4.9 jobbe for å fange opp elever i ungdomsskolen som er i risikozonen for mulig frafall og ikke fullføring av videregående opplæring, og sørge for at disse får tilpassede tilbud som sikrer videre opplærings- og arbeidsmuligheter.

- 4.10 etablere trygge og varierte lekeområder ute for alle elevgrupper og barnehagebarn.
- 4.11 at det legges til rette for kortreiste barnehageplasser, det vil si. at barnehageplass tilbys nærmest mulig barnas hjem eller foreldrenes arbeidsplass.
- 4.12 at det arbeides for bedre kjønnsbalanse blant ansatte i kommunale barnehager.
- 4.13 at det i kommunale barnehager og skoler tilbys økologisk, plantebasert og kortreist mat.
- 4.14 øke antallet barnehager som vektlegger natur og friluftsliv og uteaktivitet.
- 4.15 at hjemmeleksefrie skoler videreføres.
- 4.16 at flest mulig barn sykler til skolen, og at det gjennomføres regelmessig opplæring i sykkelbruk og trafiksikkerhet.
- 4.17 jobbe for et kommunalt opplegg for klima- og miljøliv i praksis gjennom blant annet et Mulighetenes Verksted-tilbud i barnehage og skole.
- 4.18 sikre at alle barn og unge utvikler kompetanse innen problemløsning, kreativitet, kritisk tenkning og samarbeid for å delta aktivt i et samfunn i rask endring.
- 4.19 at gratis utlånsentral for utstyr for aktivitet og fritid opprettholdes og videreutvikles.
- 4.20 arbeide for at elevene i sin skolegang lærer å mestre livet sitt, både personlig, i møte med natur- og samfunnskriser og i arbeidslivet.
- 4.21 arbeide for økte målrettede ressurser og lavere terskel for støtte til barnehage og skole der språk og atferd er en utfordring.
- 4.22 at gymsaler i kommunale skoler gjøres tilgjengelig som åpen hall for idrett og annen aktivitet etter skoletid og i helger.
- 4.23 legge til rette for økt bruk av naturen som læringsarena i skolen.
- 4.24 se på muligheter for å redusere samlet skjermtid i barnehage og skole.

5. Helse, velferd og omsorg

Et varmt samfunn hvor menneskers livskvalitet står sentralt, må inngå som en vesentlig del av et samfunn i økologisk balanse. Dette innebærer et inkluderende lokalsamfunn, hvor alle er like verdifulle og hvor det er tid til hverandre.

For De Grønne i Horten er det viktig å sikre at de som har store omsorgs- og oppfølgingsbehov og som ikke har mulighet til å tale sin egen sak med tydelig stemme, får ivaretatt sine behov for livskvalitet, trygghet og en meningsfull hverdag.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 5.1 benytte livserfaring hos eldre i skoleundervisning og barnehagearbeid og gjennomføre prosjekter som involverer unge og eldre, hvor skoler/barnehager og eldreinstitusjoner samarbeider.

- 5.2 stimulere til integrering og fellesskap gjennom gratis sosiale møteplasser i nærmiljøene, gjennom bruk av kommunale bygg og etablering av bydels-/samfunnshus.
- 5.3 jobbe for økt bemanning i omsorg for eldre og oppfølging av funksjonshemmede for å sikre bedre livskvalitet, mer aktivitet og mer frisk luft.
- 5.4 at alle som ønsker å bo i egen bolig skal gis nødvendig omsorg og oppfølging for å opprettholde en god livskvalitet og en trygg og aktiv hverdag.
- 5.5 utvide og utvikle et variert og mangfoldig dag-/aktivitetstilbud for eldre/demente og funksjonshemmede.
- 5.6 arbeide for et tilrettelagt tilbud for demente i sykehjem og omsorgsboliger.
- 5.7 opprettholde tilbud om individuell støttekontakt for de som trenger dette.
- 5.8 sikre at antall akutt- og langtidsplasser på sykehjem samsvarer med det reelle behovet for en sykehjems plass.
- 5.9 øke bemanningen og kompetansen på sykehjem for å kunne gi et tilfredsstillende og forebyggende aktivitets- og rehabiliteringstilbud for eldre og demente.
- 5.10 legge til rette for tilpassede bomuligheter og arbeidsordninger og varierte aktivitetstilbud for funksjonshemmede slik at de kan leve fullverdige og meningsfulle liv.
- 5.11 øke antall varig tilrettelagte arbeidsplasser og etablere samarbeid med lokalt arbeids- og næringsliv for å gi funksjonshemmede faste arbeids- og aktivitetstilbud.
- 5.12 at det legges til rette for at varig vanskeligstilte kan kjøpe og eie sin egen bolig og kommunale oppfølgings- og omsorgstjenester gis uavhengig av bo- og eierform.
- 5.13 sikre at alle som ønsker brukerstyrt personlig assistanse (BPA) får et BPA-tilbud tilpasset sitt individuelle behov for bistand.
- 5.14 styrke det forebyggende arbeidet når det gjelder psykisk helsevern for barn og ungdom.
- 5.15 at det etableres tilbud innenfor grønn omsorg som involverer gårdbrukere og frivillige, tilrettelagt for eldre, demente, funksjonshemmede, personer innen rus-/psykiatriområdet og ungdom med adferdsproblemer.
- 5.16 se på mulighetene for å etablere bofelleskap for personer med demens, gjerne kalt demenslandsby, med særskilt fokus på grønne verdier.
- 5.17 lokalisere, der det er mulig, barnehage i nærhet av sykehjem/omsorgsboliger og legge til rette for samvirke mellom eldre og barn.
- 5.18 styrke kommunens kompetanse innenfor kjønn, relasjons- og seksualitetsmangfold, vedta retningslinjer for kommunale skjema for bruk av tredje kjønnskategori som avkrysningsmulighet.
- 5.19 arbeide for at kommunale bygg har kjønnsnøytrale toaletter og at svømmehallen har familie-/kjønnsnøytrale garderober og dusj.

- 5.20 støtte opp under ulike former for frivillige omsorgsløsninger.
- 5.21 flytte oppfølgingen på rusfeltet fra straff til hjelp med vekt på forebygging og skadereduksjon i samarbeid med de det gjelder, øke kompetansen om rus i helsestasjons- og skolehelsetilbudet gjennom blant annet en ruskoordinator.
- 5.22 jobbe med muligheten for å etablere en anonym tjeneste for rusmiddelanalyse og et brukerrom der brukerne kan treffe kvalifisert helsepersonell og med mulighet for annen rusbruk enn injisering.
- 5.23 utrede muligheten for mer bruk av langvakter og heldøgnturnus (medlevertturnus) i boliger og tiltak tilknyttet utviklingshemmede og psykisk helse.

6. Transport

Det haster å transformere samfunnet mot smarte og energieffektive transportløsninger. Dagens transportløsninger medfører store klimagassutslipp, lokale forurensninger, ulykkesrisiko, støy og stort arealbehov. Dette medfører ulemper lokalt og helseproblemer for innbyggerne.)

De Grønne ønsker å framskynde utviklingen mot framtdsrettede transportløsninger i kommunen og ønsker å gjennomføre en rekke tiltak.

Stortinget har fastsatt mål om at alle nye personbiler som registreres i 2025 skal være utslippsfrie. Selv om det på lang sikt reduserer klimagassproblemet, vil bilene og veiene de kjører på uunngåelig forårsake lokale forurensninger, støy, ulykkesfare og stort arealbehov.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 6.1 prioritere gående, syklende og bussende fremfor privatbilisme og sørge for trygge skoleveier og begrenset bilbruk i tette bomiljøer.
- 6.2 gjøre det enklere og tryggere å bruke sykkel, både elektriske og vanlige sykler ved å utvikle sykkelveier, -parkering, -service, -lading osv., spesielt knyttet til steder som busstasjonen og den nye jernbanestasjonen, fergeanløpet, kjøpesentra og andre mye besøkte steder
- 6.3 utvikle og utvide det kollektive busstilbudet, legge til rette for fleksible «hent meg»-løsninger for eldre, barn/ungdom, funksjonshemmede og aktivitetsbuss for barn og ungdom, jobbe for billigere buss, bedre familierabatter på kollektivtransport og gratis busskort til husholdninger med lavinntekt
- 6.4 at det etableres dele- og utleieordninger for elektriske bysykler, nullutslippsbiler, båter osv.
- 6.5 at det etableres hurtigladestasjoner i Horten gjestehavn og prioriterte el-båt plasser.
- 6.6 bygge ut flere punkter for hurtiglading av elbiler, spesielt ved trafikknutepunkter som fergeoppstilling, jernbanestasjon osv.
- 6.7 at det gjennomføres tiltak for å redusere bilbruk inn til sentrum og i tettsteder for

eksempel ved å gjøre alternativene mer attraktive og parkering og fremkommelighet i Horten sentrum mindre attraktiv.

- 6.8 følge opp forbudet mot tomgangskjøring i kommunen.
- 6.9 forbedre avgangene til korresponderende buss til og fra Skoppum stasjon fra Horten sentrum og Åsgårdstrand.
- 6.10 sørge for at etableringen av en miljø- og nullutslippbydel på Skoppum blir realisert.
- 6.11 se på mulighetene for automatiserte, fleksible, nullutslipp transportsystem fra videregående skole i Lystlunden, havneområdet og fergeanløp, mot universitetet på Bakkenteigen og jernbanestasjonen på Skoppum.
- 6.12 bidra til at ny vei frå R19 til Campus Vestfold ikke blir realisert.
- 6.13 at Horten havn blir en ledende miljøhavn gjennom klima- og miljøvennlige løsninger for fergesambandet, trafikkhavna, gjestehavna og havnas øvrige aktiviteter
- 6.14 se på mulighetene for bruk av nullutslippskjøretøy ved transport av varer mellom Horten havn og «innlandshavna» på Skoppum og annen landbasert varetransport til og fra Horten havn/sentrum/kommune.
- 6.15 arbeide for at jernbanetilbudet fra/til Horten stasjon blir bedret ved igangsetting av nytt dobbeltspor.
- 6.16 dersom godsterminal ikke etableres på Kopstad, arbeide for å tilbakeføre arealet til natur og jordbuksareal slik det var før.
- 6.17 jobbe videre for trafikksikre “hjertesoner” rundt skolene.
- 6.18 se på muligheten for tilskudd til hjemmelader for elbil for husholdninger med lavinntekt

7. Matproduksjon, -forbruk og -svinn

Matproduksjon er veldig ressurskrevende, både når det gjelder areal, vannforbruk, energi, CO₂-utslipp og økonomi. Reduksjon av matsvinn og økt bruk av klimavennlig mat er derfor viktig.

For De Grønne er det viktig med mer kortreist matproduksjon. Dette gir større lokal verdiskaping og lavere miljøbelastninger. Mindre matsvinn gir betydelige bidrag til redusert forurensning og dessuten sparte utgifter. Bevaring av eksisterende matjord i kommunen og dyrking i hager, urban dyrking og parseller, gir økt matsikkerhet og trygghet for fremtidige generasjoner.

Større kunnskap om matproduksjon, matlaging og lokale matressurser er viktig for å oppnå målene.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 7.1 at alle nåværende landsbruksområder bevares og nedbygging av dyrket og dyrkbar jord forbyes slik at Hortens verdifulle landbruksområder sikres som produksjonsgrunnlag i dag og for kommende generasjoner.

- 7.2 øke den lokale økologiske matproduksjonen ved å legge til rette for matproduksjon i grønne boligområder, flere parsell- og skolehager, mer andelslandbruk, urbant landbruk, regenerativt landbruk (landbrukspraksis som bygger opp og reparerer naturlige kretsløp) og andre former for matproduksjon.
- 7.3 legge til rette for direktesalgsløsninger av lokale landbruksprodukter på sentrumsnære plasser.
- 7.4 arbeide for å øke tilbudet og omsetningen av lokale varer via butikkene.
- 7.5 støtte oppunder dyrking av frukt og mat i Hortens private hager og bevare og utnytte Hortens eplehager og matressurser i private hager.
- 7.6 sørge for at det etableres flere parsellhager og andelslandbruk, og at det følges opp med opplæring/kompetanseheving.
- 7.7 at det i byggetillatelser der fjerning av matjord inngår, kreves at bruk av matjord gjøres rede for slik at den primært benyttes lokalt til nye områder med dyrka mark eller forbedring av annen dyrka eller dyrkbar mark til matproduksjon.
- 7.8 arbeide for å innføre ordninger som reduserer kast av mat fra butikker, offentlig og næringsvirksomhet og fra privat forbruk.
- 7.9 at kommunen har som mål at bruk av kjøtt i kommunale virksomheter reduseres betydelig.

8. Ressursbruk og miljøforurensning

Også på et forholdsvis lite sted som Horten er det mange uløste oppgaver knyttet til forurensning og ressursbruk.

Lokal luftforurensning fra trafikk er et problem for innbyggere i flere områder i kommunen med stor gjennomgangstrafikk. Forurenset luft kan gi helseskader, først og fremst i luftveier, men også hjerte- og karsykdommer. De samme innbyggerne er plaget av trafikkstøy. Tiltak for å bedre luftkvaliteten og redusere støy vil gi positive ringvirkninger og vil øke livskvaliteten til innbyggerne.

Vårt avfall, kloakk og overvann er også en kilde til forurensninger, men må samtidig verdsettes som ressurser vi må utnytte. Hortens innbyggere har Oslofjorden som mottaker av alle typer utslipp (resipient). Vi må være sikre på at vi ikke tilfører fjorden mer forurensning enn den tåler og må derfor ha en bedre kontroll på våre utslipp.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 8.1 at miljøtunnelen på R19 forlenges nordover til Linden Park, for å redusere støy og forurensning for Strandparken og Østbyen og legge til rette for flere boliger inntil lokket.
- 8.2 følge opp arbeidet med å kartlegge og rydde opp i forurensninger og ulovlige fyllinger og deponier i kommunen,

- 8.3 at det innføres systemer for sortering, innsamling og behandling av alt avfall fra næringsrettet virksomhet, avfallsplan for rehabilitering og ombygging av bygninger/lokaler legges fram.
- 8.4 at våre utslipp til sjø kartlegges og analyseres for å vurdere behov for forbedrede renseprosesser.
- 8.5 at det vurderes insentivordninger for avfallsminimering i private husholdninger, eksempelvis at reduserte avfallsmengder gir redusert renovasjonsavgift.
- 8.6 stimulere til gjenbruk og optimal ressursbruk i all type virksomhet, enten det er kommunalt, næringsrettet eller privat.
- 8.7 støtte etablering av gjenbruksstasjon for bygningsmaterialer og byggevarer.
- 8.8 støtte ulike delings- og utleieordninger, eksempelvis utleiesentral, bildeling, nabodeling av utstyr, velforeninger og andre kan ta lokale initiativ.
- 8.9 sørge for at bruk av plast generelt og plast på avveie i natur reduseres, kartlegge hvor søppel på avveie kommer fra for å kunne sette inn riktige tiltak.
- 8.10 jobbe for en høyest mulig materialgjenvinning i alle ledd, enten det er i kommunal, næringsrettet eller privat virksomhet. Særlig viktig når det gjelder bygningsavfall, enten det er nybygg eller rehabilitering.
- 8.11 at støyforurensningen knyttet til fergetrafikken og langs tett bebodde områder av R19 kartlegges og støyreduserende tiltak gjennomføres.
- 8.12 at småbåthavner skal ha godkjent miljøvennlig løsning for fjerning, håndtering og oppbevaring av bunnstoff og andre forurensende stoffer og system for tømning av septikk.
- 8.13 sørge for at det lages en oversikt over kommunens og andre aktørers påvirkning av miljøtilstanden i Oslofjorden med fokus på de områder av fjorden som ligger innen kommunens grenser, oversikten gir informasjon om type og omfang av negativ miljøpåvirkning.
- 8.14 at det etableres faste målestasjoner for luftkvalitet på utsatte steder i kommunen.
- 8.15 ha et særskilt fokus på forbruksrettet miljøforsøpling på nasjonale markeringsdager (17. mai, St. Hans), lokale handelsdager (Superlangdag) og festivaler (Verven og lignende) og andre godt besøkte publikumsarrangementer.
- 8.16 legge til rette for etablering og videreføring av bruktbutikker, gratisbutikk og samarbeid med Vesar for å gjenetablere bruktbutikk på gjenvinningsstasjonen.

9. Nærings- og arbeidsliv

Et velfungerende nærings- og arbeidsliv er nødvendig for å skape verdier og sikre arbeidsplasser i et samfunn. Det er ingen motsetning mellom et miljøvennlig forbruk og høy livsstandard. De Grønne i Horten vil skape nye lokale arbeidsplasser som bidrar til et grønt skifte og ivaretagelse av velferd, samtidig som miljø og klima ikke trues. Det er store

muligheter for teknologiutvikling og næringsmessig innovasjon i Horten.

I framtiden må næringslivet bidra til å styrke en bærekraftig utvikling gjennom å utnytte de mulighetene som ligger i et grønt skifte. Næringslivet må også bidra til at deres økologiske fotavtrykk blir minst mulig. Kommunen og relevante myndigheter må legge til rette for næringsvirksomhet som bygger opp under et samfunn i økologisk balanse og som sikrer et minst mulig økologisk fotavtrykk. De bedriftene som tar miljøhensyn i sin virksomhet, vil bli morgendagens vinnere.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 9.1 legge til rette for lokalt, sosialt og grønt entreprenørskap, sørge for at det etableres og utvides ulike insentivordninger for gründerrettet, lokal næringsvirksomhet som styrker utviklingen mot et fornybarsamfunn.
- 9.2 ha på plass en næringslivsstrategi med tydelige mål og tiltak for et ansvarlig, bærekraftig og grønt næringsliv i Horten.
- 9.3 jobbe for at relevante miljøer ved Universitetet i Sørøst-Norge på Bakkenteigen og start-up miljøer i Forskningsparken samarbeider med kommune og etablert næringsliv om utvikling av prosjekter og løsninger innenfor et fornybarsamfunn.
- 9.5 støtte etablering av gjenbruks- og reparasjonsbedrifter.
- 9.6 støtte tiltak som får flyktninger, arbeidsledige og folk med arbeidslivsutfordringer ut i arbeid.
- 9.7 bidra til at det opprettes flere varige tilrettelagte arbeidsplasser (VTA).
- 9.7. at Horten kommune skal utfordre næringslivsvirksomheter til å bli bedre på avfallssortering.
- 9.8 støtte tiltak for å få flere over 62 år til fortsatt å være aktive i arbeidslivet.

10.Kultur, idrett og friluftsliv

I et medmenneskelig samfunn spiller kultur, idrett og friluftsliv en viktig rolle. Det bidrar til involvering, opplevelse og samarbeid. Det stimulerer lokale initiativ, øker verdien av å være en del av samfunnet og bidrar til bedre folkehelse.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil:

- 10.1 styrke og videreutvikle tilbudet i kulturhuset 37 gjennom tilskudd til drift og samarbeid med frivillige organisasjoner og miljøer.
- 10.2 sikre videreføring av kulturskolen.
- 10.3 at rammene for drift av idrettsanlegg legges til rette slik at idrettsforeningene kan gjøre dette på en effektiv og god måte.
- 10.4 at gratis utlån av aktivitetsutstyr (ski, sykler, skøyter og så videre) for barn og voksne gjennom utlånsentralen sikres fortsatt drift og styrkes i sitt tilbud.
- 10.5 stimulere til økt kulturell inkludering og mangfold gjennom gratis møteplasser

som flerkulturell parsellhage, utflukter til friområder, popup-restauranter og så videre

- 10.6 støtte opp under Frivilligsentralen i Horten.
- 10.7 at det etableres ungdomsklubber, spesielt i Åsgårdstrand, Skoppum og Nykirke og at det ansettes flere ungdomsarbeidere og fritidsledere.
- 10.8 at det i alle kunstgressbaner i kommunen brukes miljøvennlig, biologisk nedbrytbart innfyllingsmateriale.
- 10.9 prioritere areal og midler til etablering av en skateboardpark med helårstilbud sentralt i Horten.
- 10.10 styrke biblioteket og fritidsklubbene i kommunen som åpne og gratis møteplasser.
- 10.11 sikre at det bygges et allaktivitetshus i Åsgårdstrand i tråd med foreningslivets behov.

11. Kommunal virksomhet og økonomi

Det er viktig for De Grønne at kommunens økonomi underordnes sunne økonomiske prinsipper. Utgiftene må stå i samsvar med inntektene, og det må gjøres prioriteringer innenfor rammene.

For De Grønne er det spesielt viktig at det prioriteres å gi et tilfredsstillende tjenestetilbud til sårbare og utsatte grupper. Videre at det prioriteres tiltak for å oppnå en høyere yrkesdeltakelse for grupper med slike utfordringer.

Kommunen i sin virksomhet må være opptatt av å minimere sitt klimafotavtrykk. Horten kommune har i siste fireårs periode gjort store miljøforbedringer, men har fremdeles gjenstående oppgaver mot nullutslipp.

Bevaring av naturmangfoldet må prioriteres høyt ved kommunal naturforvaltning og utvikling.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 11.1 få på plass en strategi og handlingsplan for sirkulær økonomi og ressursbruk i den kommunale virksomheten.
- 11.2 at alle kommunale innkjøp gjennomføres ut fra klart definerte krav og kriterier for bærekraft, miljø og klima, og at kommunen gjennom sine innkjøp reduserer sine samlede klimagassutslipp med minimum 15 % i perioden 2024-2027.
- 11.3 redusere det kommunale materielle forbruket gjennom flere bytteordninger, gjenbruksstasjoner osv.
- 11.4 dersom det er nødvendig ut fra den kommunale økonomien, vurdere innføring av eiendomsskatt med en tydelig sosial og miljørettet profil, for å opprettholde vesentlige helse- og omsorgstilbud for sårbare og utsatte grupper, gi klima- og miljøsaker nødvendig prioritering og vedlikeholde kommunale bygg og infrastruktur.

- 11.5 at kommunens pensjonspenger investeres i grønne fond og verdipapirer og at investeringene trekkes helt ut av fossile selskaper (kull, olje, gass).
- 11.6 at det utarbeides forpliktende kommuneplaner for natur og arts mangfold og for energi og klima.
- 11.7 at klimabudsjettet inngår som en integrert og forpliktende del av økonomi- og handlingsplan for kommunen med konkrete utslippsmål og tiltak med finansiering, med 1,5 graders-målet som referanse- og styringsmål (FNs klimapanel, 2018).
- 11.8 at alle saksfremlegg til politisk behandling inneholder et avsnitt om klima- og miljøavtrykk, med konkrete tall for klimagassutslipp, naturinngrep og andre miljømessige avtrykk, med 1,5 graders-målet som styringsmål.
- 11.9 sikre at kompetanse innenfor bærekraft, miljø og klima i kommunen styrkes og at kapasiteten økes på fagfeltet.
- 11.10 at det i alle nye og rehabiliterte kommunale bygg brukes miljøvennlig materiale og at alle nye kommunale bygg oppføres som minimum pluss hus og helst BREEAM-standard (miljøsertifiseringssystem for bygg) for noen bygg.
- 11.11 at det stilles relevante krav i reguleringsplaner til utbygger når det gjelder solceller, varmegjenvinning, grønne tak osv.
- 11.12 at det gjennomføres livsløpsanalyser på kommunale bygg.
- 11.13 bidra til at kulturen i det lokalpolitiske miljøet preges av åpenhet, saklig og løsningsrettet dialog og respekt for kolleger på tvers av politiske partier, med fokus på de politiske sakene og ikke på person og parti, nulltoleranse for å blande inn kollegaers kjønn, alder eller etnisitet i den politiske diskusjonen.
- 11.14 arbeide for å redusere uønskede deltidsstillinger i kommunen, samtidig opprettholde tilbud om deltidsstillinger for de som ønsker dette.

12. Lokaldemokrati, fordeling og innbyggerengasjement

Økt engasjement og deltakelse i lokaldemokratiet er et sentralt mål for De Grønne i Horten. Når flere involverer seg i utviklingen av Horten som lokalsamfunn, blir samfunnet mer robust og bærekraftig.

Det må legges til rette for og inviteres til økt borger- og brukervedvirkning i viktige prosesser som angår innbyggerne. Kommunen som virksomhet er en helt sentral aktør. Vi har mange muligheter til å påvirke utviklingen av et lokalt fornybarsamfunn.

Miljøpartiet De Grønne i Horten vil

- 12.1 etablere en bredt sammensatt bærekraftkommisjon med overordnet og helhetlig fokus for ivaretagelsen av natur, miljø og klima i Horten, hvor ulike interessegrupper er representert og som har en rådgivende funksjon.

- 12.2 styrke de rådgivende organene Rådet for funksjonshemmede, Eldrerådet, Flyktning- og innvandrerrådet og Ungdoms-/barnerådet og deres mulighet til reell deltakelse i administrative og politiske beslutningsprosesser.
- 12.3 etablere nye arenaer hvor ulike grupper kan delta i viktige lokaldemokratiske beslutningsprosesser, som for eksempel "deltakende budsjettering".
- 12.4 at reell brukermedvirkning praktiseres i alle vesentlige prosesser hvor kommunens innbyggere berøres.
- 12.5 etablere insentivordninger for innbyggere og næringsliv for å øke miljø- og klimaengasjementet og mulighetene til å ta gode grønne valg.
- 12.6 ta initiativ til tiltak som gjør det enkelt å engasjere seg i klima- og miljørelaterte saker for ulike grupper, spesielt barn og unge.
- 12.7 legge til rette for delingsordninger og lavterskelinitiativer som styrker felleskap og bærekraft, som for eksempel delingsordning for nabolag.

for mennesker og
miljø